

ÅRSPLAN

GJØVIK KOMMUNE

GJØVIKBARNEHAGENE

SKONNORDTJERNET BARNEHAGE

2024

<https://skonnordtjernet.barnehage.no>

INNHold:

1. Forord	s.3
2. Årshjul	s. 4
3. Styringsdokumenter	s. 5
4. Barnehagens verdigrunnlag	s. 6
5. Skonnordtjernet barnehage	s. 7
6. Satsningsområder	s. 10
7. Barnehagens pedagogiske praksis	s. 13
Progresjon	s. 13
- Omsorg	s. 14
- Lek	s. 15
- Danning	s. 17
- Læring	s. 18
8. Fagområder	s. 19
9. Dokumentasjon og vurdering	s. 20
10. Et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	s. 23
11. Barns medvirkning	s. 26
12. Foreldres medvirkning	s. 28
13. Å starte i barnehagen	s. 29
14. Å begynne på ny avdeling	s. 31
15. Overgang fra barnehage til skole	s. 34

1. FORORD

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet, og vi skal gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. I rammeplan for barnehagen så står det at barnehagen skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal være barnehagepersonalets arbeidsredskap. Denne skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. En årsplan kan også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivå, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. I tillegg til dette utarbeides det månedspaner og andre planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Barnehagen skal være en lærende organisasjon. Dette for å møte nye krav og utfordringer. En lærende organisasjon er en organisasjon som klarer å utvikle ny kompetanse og kunnskap i fellesskap og gjøre det til fellesskapets kunnskap. Vi mener en god barnehage er et sted hvor barn, foreldre og personalet opplever et meningsfylt samvær. Det skal være et sted der vi deler gode opplevelser, leker, undrer oss og ikke minst har det moro og lærer sammen. God kvalitet i barnehagen handler først og fremst om relasjonen mellom det enkelte barn og de voksne. Kvalitet handler i stor grad om måten de ansatte er i samspill med barn på, og den pedagogiske praksisen de utøver. Et godt og gjensidig tillitsfullt samarbeid mellom barnehagen og hjem er også grunnleggende for kvaliteten.

Vi i personalet gleder oss til å gi barna en best mulig hverdag i 2024.

Merethe Hoffsbakken, daglig leder og eier av Skonnordtjernet barnehage.

Skonnordtjernet barnehage sin årsplan er godkjent av SU 30. Januar 2024

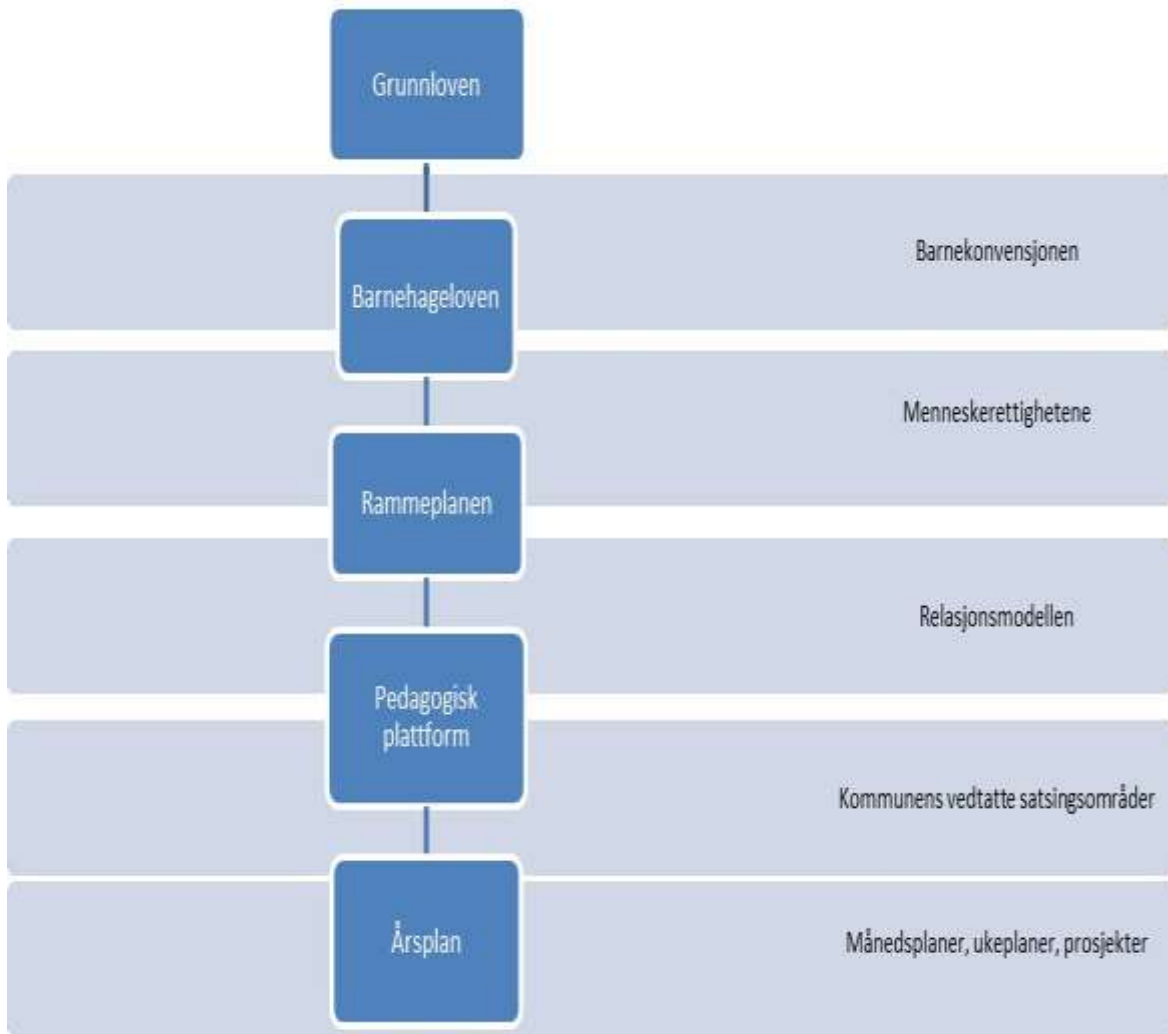

2. ÅRSHJUL 2024

Måned	Uke og dato	Aktivitet
Januar	Tirsdag 2. januar	Planleggingsdag
Februar	Fredag 23. februar Uke 9	Karneval Vinterferie
Mars	Uke 9 Onsdag 20. mars Uke 12 Uke 12 Uke 13	Vinterferie Foreldremøte hakkespetter Friluftsuke meis Barnesamtaler meis Påskeferie
April	Mandag 1. april Mandag 8. april Uke 15 Uke 16 og 17 Uke 17 Tirsdag 16. april Onsdag 24. april	2. påskedag - barnehagen er stengt Planleggingsdag - barnehagen er stengt Foreldresamtaler Knerten Foreldresamtaler stormeis Barnesamtaler hakkespetter Foreldremøte Knerten Foreldremøte Småmeis
Mai	Onsdag 1. mai Mandag 6. mai Tirsdag 7. mai Uke 18 Uke 19 Torsdag 9. mai Torsdag 16. mai Fredag 17. mai Uke 20 og 21 Mandag 20. mai	Offentlig høytidsdag - barnehagen stengt Foreldremøte Stormeis Foreldremøte Lille My HMS- og trafikkuke Foreldresamtaler hakkespett Kristi Himmelfartsdag - barnehagen er stengt Vårfest Grunnlovsdag - barnehagen stengt Foreldresamtaler småmeis 2. pinsedag - barnehagen stengt NB! Lapp om sommerferieavvikling
Juni	Onsdag 5. juni Fredag 14. juni Uke 23 Uke 24 Tirsdag 11. juni Torsdag 20. - fredag 21.	Sommerfest Planleggingsdag - barnehagen stengt Friluftsuke knerten Friluftsuke meis Foreldremøte nye barn Sommeravslutning med overnatting for hakkespetter
Juli		SOMMERFERIE
August	Torsdag 15. august Fredag 30. august	Første barnehagedag i nytt i barnehageår Planleggingsdag - barnehagen stengt
September	Tirsdag 10. september Uke 38 Uke 40 Tirsdag 17. september Onsdag 18. september Tirsdag 24. september Onsdag 25. september Torsdag 26. september Uke 39	Oppstartsamtaler nye barn og foreldre fortløpende Overgangssamtaler småmeis fortløpende Høstfest med grønnsaker som tema Brannvern og HMS-uke Overgangssamtaler knerten etter behov Barnesamtaler hakkespetter og stormeis Foreldremøte Kakkespett Foreldremøte Lille My Foreldremøte Knerten Foreldremøte småmeis Foreldremøte Stormeis Friluftsuke stormeis og turdager for småmeis
Oktober	Uke 41 Uke 43 Uke 44	Høstferie Foreldresamtaler hakkespetter Foreldresamtaler stormeis
November	Uke 45 og 46 Uke 47	Planleggingsdag - barnehagen stengt Foreldresamtaler tussilago Foreldresamtaler småmeis
Desember	Mandag 2. desember Torsdag 5. desember Fredag 13. desember Torsdag 19. desember	Julegrantenning Nissefest Lucia i barnehagen og i Hakkebakkeskogen Julegudstjeneste Julelunsj

Med forbehold om endringer

3. BARNEHAGENS STYRINGSKJEMME

4. BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

Menneskesynet vårt er bygget på verdier som er forankret i menneskerettighetene og er viktig for vår pedagogiske plattform.

Mennesket er unikt og har rett til å bli møtt som et subjekt. Alle har rett til egne tanker og følelser, og skal møtes med respekt og likeverd.

Barndommen har en egenverdi i menneskets livsløp. Barn er kompetente og har rett til å bli sett, hørt og anerkjent. De har rett til å medvirke i sin egen hverdag.

Det er i relasjon og samhandling med andre at vi utvikler vår egen forståelse av oss selv og vår identitet. Vi trives og utvikler oss best i likeverdige relasjoner.

Det er de voksne som har ansvaret for kvaliteten i relasjonen til og mellom barn.

- Jeg ser deg
- Jeg hører deg
- Jeg er interessert i å høre hva du tenker og hva du sier
- Jeg undrer meg sammen med deg
- Jeg tror du har noe å si meg
- Jeg tror du ønsker å samarbeide
- Jeg vil være oppriktig med deg
- Jeg tror at det du sier og tenker er viktig og kan lære meg noe
- Jeg vil hjelpe deg gjennom nødvendige konflikter

5. SKONNORDTJERNET BARNEHAGE

Skonnordtjernet barnehage ligger i naturskjønne omgivelser ved Skonnordtjernet, sentralt i Snertingdal. Barnehagen ligger i et flott nærmiljø. Her har vi mange ulike turmuligheter. Og alt ligger til rette for at friluftsliv blir en del av barnehagens hverdag.

Vårt mål er å gi barna muligheten til å få positive opplevelser med å være ute til alle årstider. Gjennom lek og allsidige aktiviteter. Gjennom fysiske utfordringer, samt opplevelser, utforskning og eksperimentering i naturens eventyrlige mangfold. Forskning sier at bruk av friluftsliv i barnehagen gir økt trivsel, bedre sosialt miljø, med færre konflikter mellom barna, samt styrker den fysiske og psykiske helsen. Fysisk aktivitet er med på å forebygge depresjon. Vi legger vekt på at det skjer en progresjon fra barna begynner i barnehagen og til de skal på friluftsbasen det siste året i barnehagen.

På Tussilago går de minste barna:

Lille My er basen for 1-åringene.

Knerten er basen for 2-åringene.

På Trollius går de største barna:

Småmeis er basen for 3-åringene.

Stormeis er basen for 4-åringene.

Hakkespett er basen for 5-åringene

For å møte målet vi har satt oss, gjør vi det slik på de ulike basene:

Lille My er ute hver morgen. Når barna begynner i barnehagen om høsten er fokuset at de skal bli trygge og kjent med uteområdet i barnehagen. Om vinteren varierer utetidas lengde. Det er viktig å ta hensyn til barna. Når de blir kalde eller våte går vi inn igjen. På våren går vi, med de barna som er klare for det, på rusleturer i nærmiljøet for å se på livet rundt Skonnordtjernet. Når vi er på utforskning, tar vi oss god tid, for barna vil oppleve og sanse naturen med hele seg. Når barna er små er det viktig med korte turer da de blir forttere slitne, trøtte og sultne. I utetiden er ansatte opptatte av å være sammen med barna, å krabbe, støtte og utforske sammen med dem.

Knerten er ute hver morgen. Vår, sommer, høst og vinter utforskes nærmiljøet på ulike turer. Målet med turene våre er hva vi opplever på vei mot turmålet med fokus på motorisk utvikling og mestring. Vi synger, har sangleker, løper, krabber og utfordrer oss motorisk i ulendt terreng. Vi utforsker naturen, og blomster, insekter og dyr og skaper grunnlag for hverdagsmagi. Vi tilpasser turene våre etter årstider, barnas utviklingsnivå og hva turen skal inneholde. Vi har en fast turplass å gå til slik at den blir en kjent og trygg plass for barna. Vi går også på vennskapsturer der barn i smågrupper får mulighet til felles opplevelser. På våren, før vi skal bli småmeis, er vi også litt med småmeis på tur som et ledd i tilvenning til ny base.

Småmeis vil fra overgangen på høsten og frem til jul ha størst fokus på tilvenning på ny base, få på plass rutiner og bli kjent med den nye hverdagen. Fra jul og utover mot våren vil vi rusle noen turer i nærområdet og på aketurer til Kjenseth. Når våren kommer, starter vi opp med en fast turdag i uka til et fast turmål. Vi vil leke og utfordre oss motorisk i skogen og øve oss på å mestre ulendt terreng. Vi vil forske på insekter og bruke naturmaterialer i konkretisering av eventyr. Som småmeiser vil vi øve oss på å bli mer selvstendige, øve på å kle på oss selv, bære sekken selv og gå lengre distanser. Vi tar med oss hengekøye og har hvilestund mellom trærne i skogen. Skoggruppetmetoden starter vi opp med utover våren og sommeren. Og ei uke om høsten, ei uke om våren og ei uke om sommeren er det friluftsuken. Da går vi på turer nesten hver dag, og bruker hele dagen på tur. Vi lager mat på bål også hvis det lar seg gjøre.

Stormeis

Uteliv er sentralt på stormeis, vi er generelt mye ute i barnehagens uteområde og i nærområdet rundt barnehagen. Vi er på turer i nærmiljøet både til faste turplasser og til nye områder som ligger litt lengre unna barnehagen. Vi mener det er viktig med barns medvirkning når det gjelder valg av turmål, og barnas interesser og initiativ står sentralt. Som et ledd i at barna skal bli vant til å være ute og bruke naturen som leke- og læringsarena, tar vi i bruk skoggruppemetoden. Gjennom dette utforsker vi og lærer om naturens mangfold og om dyr og planteliv. Vi er også naturvakter som lærer å ta vare på naturen. Aktiviteter på turene vil variere med årstider og tre ganger i året har vi egne friluftsturer; høst, vinter/vår og sommer. Da er vi på tur nesten hver dag og av og til lager vi mat på bål. Utover vinter og vår er vi på jevnlig besøk i Hakkebakkeskogen for å bli kjent med området før vi blir Hakkespetter og skal være i friluftsgruppe hver dag.

Hakkespetter

Når barna går det siste året i barnehagen, er de hakkespetter og har base i Hakkebakkeskogen. Hakkebakkeskogen er barnehagens friluftsbasis. Her får hakkespetter boltre seg i verdens beste utelekeplass. Vi har gode mestringsopplevelser når vi bruker kroppen i skogen, vi utfordrer oss i ulendt terreng og øver opp motorikken. Gjennom lek og aktiviteter utforsker vi naturens samspill, blir kjent med dyre- og planteliv, lærer om naturen og hvordan ta vare på den. Vi kommer tett på dyre- og fuglelivet. Vi legger ut mat på vår egen foringsplass, og følger spent med på hvem som kommer på besøk for å spise.

Skogen som lekemiljø gir barna unike muligheter til å utvikle sin lekkompetanse. I skogen må vi «late som» og bruke fantasien i leken. Det gjør oss til gode lekere som skaper fantasifulle lekemiljøer.

Rett utenfor Hakkebakkeskogen har vi lysløypa. Den brukes flittig i vinterhalvåret til aking, skilek og skiturer. Gjennom hele året bruker vi nærområdet til Hakkebakkeskogen til både læring, utforsking og lek. Om vinteren bruker vi truger for å utforske naturen på nærmere hold, vi ser etter spor og spor tegn i snøen.

SATSNINGSOMRÅDER

«Et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet»
(Rammeplan for barnehage 2017)

Barnehagen skal være en lærende organisasjon, en organisasjon som klarer å utvikle ny kompetanse og kunnskap i fellesskap, for så å gjøre det til fellesskapets kunnskap. En god praksis i barnehagen bygger på en felles forståelse. For å oppnå dette jobber hele personalgruppa sammen i utviklingsarbeider slik at vi kan skaffe oss økt kunnskap, felles forståelse for deretter å forbedre praksis. Det handler om at hver og en ansatt tilegner seg ny kunnskap og dermed endrer sin praksis. Dette arbeidet skal også endre, styrke og utvikle hele organisasjonen.

Barnas trivsel og utvikling er den voksnes ansvar. Barns utvikling og læring er i stor grad avhengig av kvaliteten på den relasjonelle kontakten de tilbys (Anne Linder). Det er hver og en sitt ansvar som ansatt i barnehagen å sikre at de har personlig kontakt med og en god relasjon til hvert enkelt barn. Barns hjerne formes av gjentatte samspillsmønstre om de er gode eller dårlige, og dette gjenspeiler seg i toleransevinduet vårt. Gode relasjoner mellom barn og voksne er avgjørende for å lykkes (Arne Holte) Det er avgjørende for å oppnå god kvalitet i barnehagen.

Småbarns- og førskolealderen er den viktigste tiden og alderen for god språkutvikling. Å arbeidet aktivt og systematisk med språk er viktig for barnas språkutvikling. Barn er veldig mottakelige for å tilegne seg språk generelt og språkets ulike former spesielt. Vår oppgave er å legge til rette for at barna skal utvikle et rikt og variert språk. Gjennom arbeidet med barns språkutvikling skal vi implementere språk og leseplan i barnehagen vår. Dette er en plan som er utviklet av helsesykepleiere på helsestasjonen, språkveilederne i barnehagene og språk- og leseveiledere ved de offentlige skolene i Gjøvik. Språk- og leseplan er et arbeidsredskap for ansatte og skal sikre at alle barn får en opplæring som er i tråd med rammeplan, lovverk og oppdatert forskning på området. Den skal også gi forutsigbarhet, helhet og sammenheng i arbeidet med språkopplæringen i barnehagen.

Høytlesing er et viktig område som vi også skal ha fokus på i 2024. Høytlesning bidrar til å utvikle barnas språklige kompetanse. Å bli lest for styrker en god språklig utvikling. Når barn blir lest for stimuleres både fantasi, lek og tanker samtidig som de også lærer noe nytt. Når barn

lytter til eventyr og fortellinger vil de utvikle et bedre talespråk, få en større språkforståelse og et rikere ordforråd. Barna får oppleve at vi bruker språket til å snakke sammen, til å kunne fortelle og til å lese.

Barnas mestrings- og opplevelsesmappe er i stadig utvikling. Som voksne er vi barnas støttende stilas, og skal kunne hjelpe dem i deres nærmeste utviklingszone. Skal vi kunne hjelpe dem i denne sonen, må vi vite hvor barna er i sin utvikling. Dette gjør vi gjennom systematisk observasjon. Gjennom mestringsopplevelser tar barn nye skritt på veien mot nye ferdigheter.

Alle barn har rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø som fremmer helsen, trivselen, leken og læringen. Barna skal oppleve tilhørighet og inkludering. Dette er lovfestet i barnehageloven. Dette er et område vi fortsatt jobber kontinuerlig og systematisk med gjennom hele året, med å øke kunnskapen vår og implementere dette i vår praksis. Dette arbeidet fortsetter vi med i 2024.

Miljøet påvirkes av hvordan vi ansatte har det sammen på jobb, hvordan vi samarbeider, snakker sammen og omgås. Vi er barnas rollemodeller. Har ikke vi det bra sammen på jobb, vil barna merke dette. Gjennom et utviklingsarbeid dette året har vi jobbet med relasjonsarbeid med vekt på tilbakemeldingskultur. Dette har vi nå utvidet til å handle om samarbeidskultur i personalgruppa. Å ha det bra sammen på jobb handler også om å få hverdagsrutiner og arbeidsoppgaver til å fungere optimalt. Det handler om å kunne ta en for laget. Gjennom arbeid

med tilbakemeldingskultur og samarbeid i personalgruppa, vil veiledning være et godt verktøy for oss for å oppnå ønskede resultater.

Barnehagen vår startet høsten 2023 opp med et prosjekt i nettverket som heter Trygg oppvekst. Dette er et psykososialt forebyggingsarbeid som fremmer livsmestring for barn. Opprinnelig har dette blitt brukt i skolen, men sammen med to andre barnehager i kommunen skal vi prøve ut dette også i barnehagen. Den teoretiske forankringen til Trygg oppvekst er bygget på sosiolog Aaron Antonovskys salutogene teori som vektlegger hva som fremmer god helse og som gir individet mestring og velvære. Målet er å skape trygge og robuste barn med innsikt i eget liv og økt forståelse for andre. Temaer vi skal jobbe med i barnegruppene er vennskap mot mobbing, tanker og følelser og seksualitet. Temaer om grensesetting og skjermbruk er temaer rettet mot foreldre som skal tas opp i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Barnehagen har høsten 2023 deltatt i Stine Sofies Barnehagepakke. Det er et tiltak for å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep gjennom å styrke handlingskompetansen til barnehageansatte. Målet er å styrke personalet slik at de settes i enda bedre stand til å identifisere når et barn utsettes for vold eller overgrep, og handle på bakgrunn av denne kunnskapen. Vold og overgrep er en folkehelseutfordring som angår oss alle. Arbeidet med tematikken handler om omtanke, ikke mistanke. En trygg voksen i barnehagen vil gjennomføre alderstilpassede samlinger gjennom året, hvor barna får verdifull informasjon om kropp og grenser, om hemmeligheter, hva som er lov og ikke lov å gjøre mot barn og hvem barna kan si ifra til hvis de opplever noe vondt eller ulovlig. Målet med samlingene er å bidra til barns livsmestring og evne til å sette grenser for seg selv.

6. BARNEHAGENS PEDAGOGISKE PRAKSIS

PROGRESJON:

Med begrepet progresjon menes fremgang, læring og utvikling.

Alle barn skal oppleve en progresjon i barnehagens innhold.

Det skal være forskjell på aktiviteter, pedagogisk innhold, arbeidsmåter og fysisk materiell som vi tilbyr 5 åringer kontra en ettåring.

Refleksjoner rundt pedagogisk dokumentasjon skaper nye erkjennelser, tolkninger eller spor som bidrar til at personalet tar valg på vegne av eller sammen med barna. Dette skjer i kontinuerlige prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

Det er viktig at vi gir barna en balanse mellom det å oppleve mestring og å kunne strekke seg etter nye mål. Dette gir barna mulighet til å lære nye ting og få en god selvfølelse ved å mestre nye oppgaver.

I VÅR BARNEHAGE:

Barnehagen skal være en lærende organisasjon, noe som innebærer at også vi i personalgruppa skal utvikle oss, lære nye ting, strekke oss, fordype oss for å bedre kvaliteten i barnehagen. Vi jobber kontinuerlig med rammeplan og hvordan vi skal oppfylle rammeplanens krav og forventninger.

Gjennom dette arbeidet har vi utviklet barnehagens progresjonsplaner innenfor hvert fagområde. Vi har utviklet barnehagens arbeidsmetoder og barnehagens pedagogiske arbeid som synliggjør hvordan vi velger å jobbe med rammeplan i vår barnehage. Dette er en prosess som går kontinuerlig, med årlig evaluering.

Ut fra barnas alder og utvikling får de utfordringer som

er tilpasset deres kunnskaper, interesser og ferdigheter. Vi tilbyr lek og aktivitet tilpasset barns alder. Vi fanger opp hva barna er opptatt av og legger opp til korte og lengre prosjekter ut fra barnas utviklingsnivå.

OMSORG:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg både fysisk og psykisk.

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet

Omsorg forutsetter gode relasjoner mellom personalet og barna.

Barna må føle at de har tatt imot omsorg. Personalet skal imøtekomme barnas behov for omsorg med sensitivitet.

Barn er også omsorgsgivere og må anerkjennes som dette.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er at alle barn i vår barnehage skal bli møtt med omsorg av et omsorgsfullt personale.

Alle barn skal føle at de er betydningsfulle og mye verdt. Vår oppgave er å gi omsorg gjennom å ha gode relasjoner til barna. Omsorg handler om gjensidighet i samspillet. Barna skal få mulighet til å utvikle selvstendighet og bli trygge på seg selv. Vi skal være nærværende og engasjert i det enkelte barns trivsel og utvikling gjennom å:

- Gi dem en trygg hverdag preget av lek og læring, trygghet og glede
- Ta barnas initiativ på alvor
- Møte barna med høflighet og respekt
- Være støttespillere i barnas hverdag og deres vei til å bli selvstendige mennesker

LEK:

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek og personalet skal være bevisst på egen rolle og deltakelse i barns lek.

Lek er barns væremåte og lekens egenverdi skal anerkjennes i barnehagen. I barnehagen skal alle barn «oppleve glede, humor, spenning, og engasjement gjennom lek- alene og sammen med andre.»

Lek er den viktigste aktiviteten for barns utvikling og læring. Gjennom leken utvikles og videreutvikles sosiale, språklige og kroppslige ferdigheter.

I et lekende fellesskap legges grunnlag for barns vennskap.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er at leken skal ha en fremtredende plass i barnas liv i barnehagen. Vi skal gi barna muligheten til mange og varierte lekemuligheter inne og ute, på turer i nærmiljøet og i skog og mark.

Leken er den dominerende aktiviteten for barn, og skal være en stor del av hverdagen i barnehagen. Lek er viktig for barns utvikling, den forbereder til livet og hjelper barnet til å forstå sitt eget liv. Vi mener at å skape gode vilkår for lek handler mest om at voksne har respekt for, og ser hva som skjer i samsillet med barna. Vi voksne skal være tilgjengelige og tett på barna i leken, delta aktivt og observere hva som foregår. Vi skal fange opp hva barna interesserer seg for og bygge lekemiljøer og leketemaer ut fra det. Å arbeide med et leketema innebærer at de voksne for eksempel kan spille rollefigurer og utdrag fra handlinger for å skape en felles lekeverden. De voksnes engasjement er avgjørende for at lekeverdenen blir skapt og lekens roller utviklet. En felles lekeverden bidrar til å utvikle barnas lek.

Noen typer leker er mer styrt av regler og konkrete mål. Regellek er lek hvor det er regler for hvordan leken skal gjennomføres. En viktig del av barnekulturen er nettopp regler og definisjoner på hva som er lov. Gjennom å leke blant annet «Haien kommer» og Rødt lys» blir barna kjent med egne, andre og fellesskapets muligheter og begrensninger. Disse lekene gir også en enkel vei til fysisk aktivitet, og til et godt samspill mellom store og små. Ved å møtes i leken og dele glade øyeblikk, skaper vi et godt og solid grunnlag gode relasjoner.

For de minste barna er toddlerleken viktig og den må gro fram. De små har lite språk, og dermed en kroppslig framtreten, og deres toddlerlek er konsentrert rundt store elementer som som f.eks. sofa og sklie, korridorer eller store åpne flater. For oss voksne er det viktig å se egenverdien i denne formen for lek, skapt nettopp av de små.

Rommet som den tredje pedagog:

Et rom som inspirerer til lek og læring, med kroker og verksteder som skal være selvinstruerende, rikt utstyrt og oversiktlige. Rekvisitter og materiell bør inspirere barna til lek og aktivitet, og barna kan hjelpe seg selv og andre. Når barna kommer inn i et rom, skaffer de seg oversikt over rommet. De ser etter muligheter for lek og aktivitet. Rommene og utvalget av rekvisitter, materiell, verktøy og leker forteller barna hvor de kan være og hva de kan holde på med. Det skal være innbydende, spennende, gi utfordringer og inspirere til kreativ lek, aktivitet og samhandling.

DANNING:

Barnehagen skal fremme **danning**

Danningsprosessen handler om å tilegne seg verdier, normer, tanker og handlingsmåter som er viktige for å kunne delta i «felleskapet.»

Danning skal sette barna i stand til å tenke selv, søke kunnskap, reflektere over og vurdere vedtatte sannheter, stille spørsmål og yte motstand på egne og andres vegne.

En viktig del av dannelsesprosessen er å støtte barna i utviklingen av god selvfølelse.

I VÅR BARNEHAGE:

Danning handler om hvem vi blir, ut fra de omgivelsene vi er satt i. Vi ser på barna som subjekter på lik linje med voksne. Omsorg og danning er nært knyttet sammen. På en omsorgsfull måte skal de voksne lede og veilede barna. Vi skal være gode rollemodeller hvor det skjer en overføring av verdier, normer, tanker og uttryks- og handlingsmåter gjennom å:

- Gi barna erfaring med hva som er akseptabelt i samvær med andre
- Gi barna gode følelsesmessige erfaringer, deriblant mestring
- Leve seg inn i andres situasjon og vise medfølelse
- Løse konflikter og lære barna å ta andres perspektiv

En del av dannelsesprosessen handler også om mangfold. Det å kunne anerkjenne forskjellighet og hverandres kultur, livssyn og verdier. I barnehagen skal vi ha holdninger som bygger på respekt, tillit og trygghet som ligger til grunn i møtet med barna og foreldrene. Det er viktig å være bevisst om hvordan vi møter hverandres ytringer og behov.

Vi skal ha en hverdag preget av humor og glede. I vår barnehage har vi filosofiske samtaler og hjertesamlinger som tar utgangspunkt i sosial kompetanse og bygger på dette. Målet er at barna skal kunne mestre de sosiale ferdighetene som empati, rolletaking, prososial atferd, selvkontroll, selvhevdelse, lek, glede og humor.

LÆRING:

Barnehagens pedagogiske praksis skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg, danning, lek, læring, språk og sosial kompetanse henger sammen.

Barn lærer gjennom lek og samspill med andre.

Barnehagen skal tilby rike og varierte opplevelser og erfaringer og gi rom for undring, utforskning og nysgjerrighet.

Barnet skal møte utfordringer tilpasset sitt utviklingsnivå, både i formelle aktiviteter og i spontane sammenhenger i hverdagen.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er å være tilstedeværende voksne som viser interesse og legger til rette for gode læringssituasjoner. Vi bygger vår læringsteori på den pedagogiske teoretikeren Vygotsky. Han sier at det å lære krever at en er villig til å bevege seg utenfor det en allerede kan - «den nærmeste utviklingszone». Det er i gapet mellom hva barnet kan og hva det kan klare med litt

hjelp at læring finner sted. Læring er nært sammenvevd med lek, danning og omsorg. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer, både i lek, i tilrettelagte situasjoner og i her-og-nå-situasjoner. Det er når barnet virkelig fatter interesse for noe at de virkelig lærer. Ved å ta utgangspunkt i barnas interesser kan personalet sammen med barna stille spørsmål, undre seg og sammen finne tilfredsstillende svar. Vi har spesielt fokus på at barna skal være selvstendige, med hjelp og støtte av en voksen. Vi voksne skal være støttespillere og ikke tjenere.

Vennskap og tilrettelegging for gode relasjoner er en forutsetning for god læring og opplevelse av mestring og glede.

7. FAGOMRÅDER

Barnehagens fagområder består av:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kunst, kultur og kreativitet
- Antall, rom og form
- Nærmiljø og samfunn
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Natur, miljø og teknologi
- Etikk, religion og filosofi

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Disse fagområdene vil sjelden opptre isolert, og som oftest tverrfaglig gjennom aktiviteter, samlinger og samtaler med barna.

At barn får rike, felles opplevelser og kunnskaper på mange områder er også en forutsetning for leken og et godt samspill mellom barna.

Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. For en videre forståelse av fagområdene henvises det til Rammeplan for barnehager der du kan lese om ytterligere mål og metoder.

I VÅR BARNEHAGE:

Vi har noen overordna temaer vi jobber med innad på hver base. Selv om temaet er likt, vil måten hver base jobber på være forskjellige. Vi jobber sjelden med bare ett fagområde av gangen. I prosjekter og temaer er de fleste fagområdene representert.

Vi skal se barns initiativ og jobbe videre utifra det. Vi benytter oss av ulike arbeidsmåter, lærestoff og utstyr ut ifra barnas behov.

8. DOKUMENTASJON OG VURDERING

Barnehagens dokumentasjon er grunnlaget for refleksjon og læring. Den skal brukes som en metode for å få fram ulike oppfatninger og åpne for kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal hjelpe personalet til å se hva barna er opptatt av, og brukes sammen med barna.

Vurdering er refleksjon og utforskning som skal hjelpe oss til ny kunnskap. All vurdering skal bidra til å styrke og øke barnegruppas og det enkelte barns trivsel og utvikling.

I VÅR BARNEHAGE:

Dokumentasjon handler om å synliggjøre. Gjennom dokumentasjon skal vi synliggjøre hvordan vi oppfyller kravene barnehageloven og rammeplanen stiller oss. Vi synliggjør hvordan vi arbeider med temaer og prosjekter ved hjelp av:

- Bilder og skriftlige beskrivelser av prosesser
- Foldere etter avsluttede temaer
- Ferdige produkter
- Billeddokumentasjon på veggene med sitat fra rammeplan
- Gjennom referater i månedsplanene og månedsdokumentasjon
- Skrive litt om dagen på tavla i Kidplan
- Dokumentasjon på facebook
- Pedagogisk dokumentasjon - praksisfortellinger

Når vi **vurderer** så beskriver, analyserer og tolker vi vårt pedagogiske arbeid ut fra våre planer, barnehageloven og rammeplanen.

Personalet skal lære av egen praksis og bidrar til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet, og legge grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon.

Vi skal sikre at alle barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vårt mål er å bli bedre til å systematisk vurdere det

pedagogiske arbeidet. Dette for at vi skal bli mer bevisste og kritiske til vår egen praksis, slik at vi bidrar til økt kvalitet i barnehagen. Vi ønsker å bidra til at flere barn blir sett og opplever trivsel og allsidig utvikling i et trygt og godt barnehagemiljø.

Vurdering er en kontinuerlig prosess som skal gå gjennom hele året. Vi setter oss mål og tiltak og jobber med dette for å forbedre praksis og kvaliteten i jobben vi gjør. Vi leser fagstoff og forskningsmateriell og vurderer vår praksis opp mot dette.

Dette skal vi vurdere	Hvordan vurderer vi dette
Samspill mellom barn og voksne	Relasjonskartlegginger Praksishistorier Relasjonsmodellen
Barns trivsel og allsidige utvikling	Foreldresamtaler Foreldreundersøkelse Barnesamtaler Observasjoner Sosiogram barns vennskap Praksishistorier Observasjon motorisk utvikling TRAS Alle med
Vårt arbeid for å gi barna et trygt og godt barnehagemiljø	Barnesamtaler Foreldresamtaler Observasjoner Praksishistorier Sjekkliste ift miljøet i barnehagen Sjekkliste ift voksnes forhold til barna Relasjonskartlegging Halvtårsrapport fra den enkelte base Handlingsplan mot mobbing
Vårt arbeid med barns språkutvikling	TRAS Alle med Observasjoner Mestring- og opplevelsesmappe
Høytlesning	Refleksjonsspørsmål tas opp til vurdering to ganger i året
Uteliv og friluftsliv i barnehagen	Barns trivsel Barnesamtaler
Verdigrunnlag og menneskesyn	Praksishistorier
Lek	Observasjoner Barnesamtaler Veiledning Refleksjonsspørsmål tas opp til vurdering to ganger i året

9 ET TRYGT OG GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

Alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helsen, trivselen, leken og læringen til barna. Barna skal oppleve tilhørighet og inkludering.

Endring i barnehageloven krever at barnehagen jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Barnehagen forpliktes til å ha nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen skal gripe inn når et barn utsettes for slike krenkelser.

Aktivitetsplikt:

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det. Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken. Dette er nedfelt i Lov om barnehager, kap. VIII

Psykososialt barnehagemiljø

Mobbing er sosiale prosesser på avveie. Det er handlinger av barn og/eller voksne som hindrer opplevelsen av å høre til, være en betydningsfull person i fellesskapet og mulighet til medvirkning. (Ingrid Lund, 2015)

Redsel for å utestenges fra et fellesskap, sosial eksklusjonsangst, kan være drivkraften for å mobbe. Når menneskers tilhørighet til fellesskapet trues, oppstår angsten for å bli utestengt.

Angsten frembringer forakt og avsky for et gruppelem, som stemples som annerledes.

Hensikten er ikke å gjøre andre vondt eller å ødelegge vennskap, men å sikre sin egen tilhørighet i gruppa.

Mobbing har dårlige vekstforhold i en barnehage der voksne stadig våger å stille kritiske og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er at alle barn i Skonnordtjernet barnehage skal ha et godt og inkluderende miljø med nulltoleranse mot mobbing. Ingen barn skal utsettes for mobbing eller krenkende ord og handlinger hverken av andre barn, ansatte eller andre voksne.

Gjennom året:

- Jobber vi systematisk med sosial kompetanse, i det daglige i her-og-nå-situasjoner og knyttet opp mot filosofiske samtaler. Sosial kompetanse består av ulike sosiale ferdigheter som er vesentlig å mestre for å fungere godt i fellesskapet: empati og rolletaking, prososial atferd, selvkontroll, selvhevdelse og lek, glede og humor. Vi bruker konfliktløsningsmodellen for å støtte og veilede barna i konflikter og uenigheter slik at de etter hvert skal kunne håndtere motgang og konflikter på egenhånd.
- I vår barnehage har vi tydelig og involvert voksenledelse i barnegruppene, hvor vi er tilstedeværende og gode rollemodeller.
- Vi har fokus på likeverdig dialog med Marte Meos kriterier for god kommunikasjon som bakgrunn.
- Vår relasjonsbygging mellom voksen-barn og barn-barn skal være preget av respekt.
- Med trygghetssirkelen som basis kan de voksne i barnehagen øke sin bevissthet om og kompetanse i å skape trygghet, vise godhet, regulere barns følelser og hjelpe til i lek og vennskap.
- Vennskap gagnar barns utvikling og bidrar til å styrke barns selvfølelse. Samtidig er vennskap en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling, det kan være med på å motvirke mobbing.
- Fokus på vennskap og fellesskap i barnegruppa skal være gjennomgående fokus hele året. Det å gjøre morsomme og spennende ting sammen styrker fellesskapet.

- Vi jobber kontinuerlig med å opprettholde et nært og likeverdig samarbeid med foresatte. Det er viktig for barna at vi sammen med foreldre sikrer et godt samarbeid med god informasjonsflyt i forebyggende arbeid mot mobbing.
- Hver dag er det hvilestund i barnehagen, og våre erfaringer med dette er lavere konfliktnivå på ettermiddagen og det er mer samspill og større andel lek i grupper. Hvilestund i barnehagen skaper en vennskapskultur, det er å være deltaker i barnehagens kollektive handlinger og barnet lærer seg det sosiale samspillet med andre mennesker; vente på tur, ta hensyn, finne sin plass i gruppa. Det små barn lærer i hvilestunden er en kompetanse de har bruk for i mange ulike situasjoner senere i livet.
- Bruker konfliktløsningsmodellen for å støtte barna i å løse konflikter.
- Hver base har en mestring- og opplevelsesmappe hvor det noteres barnas mestringsopplevelser. Her skal det være fokus på alt det gode barna gjør gjennom barnehagehverdagen, og hva de lærer og mestrer i samspill med andre og alene. Vår oppgave er å være barns støttende stillas i barnets nærmeste utviklingszone. Gjennom å være tilstedeværende voksne som er tett på og observerer, ser vi hva barna trenger av hjelp og støtte for videre utvikling av ferdigheter.

10. BARNES MEDVIRKNING

Medvirkning handler om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som kompetent.

Barna skal få mulighet til å medvirke i fellesskapet, uttrykke sine synspunkter,

Barna skal erfare at deres stemme blir tatt på alvor og ha innflytelse på sin egen hverdag i barnehagen.

Personalet må være bevisst i alle situasjoner sammen med barna og gi hvert enkelt barn følelsen av å bli sett, hørt og verdsatt.

I VÅR BARNEHAGE:

I vår planlegging gjennom månedsplaner og ukeplaner skal vi ha rom for barns medvirkning gjennom:

- Vi skal være nære, lyttende og tilstedeværende voksne.
- Personalet må slippe opp planlagte aktiviteter og heller være tilstede her-og-nå på barnas premisser.
- Personal skal fange opp barns ytringer og bruke dem i arbeidet med å gi barn medvirkning i barnehagen.
- Personalet skal arbeide aktivt for at alle barna i vår barnehage skal oppleve å bli sett og hørt.
- Vi skal være tydelige og romslige voksne som gir rom for at barns tanker og synspunkter blir tatt med i hvordan vi organiserer hverdagen og hvordan det fysiske miljøet er tilrettelagt med leker og utstyr.
- Vi har leker og materialer lett tilgjengelig for barna slik at de selv kan plukke fram det de vil holde på med. Vi hefter oss på og fordyper oss i det barna er interessert i.

- Personalet deltar aktivt i lek og aktiviteter sammen med barna.
- De voksne er lydhøre og nysgjerrige på barnas perspektiver og synspunkter.
- Vi gjennomfører barnesamtaler- og intervjuer vår og høst. Gjennom disse samtalene får barna anledning til å si noe om sin barnehagehverdag, samt at vi kan fange opp ønsker og interesser.
- Barns medvirkning kommer til syne gjennom:
  - Små aktiviteter
  - Lek og leketemaer
  - Spontane turer foreslått av barna
  - Små og store temaer/prosjekter

11. FORELDRENES MEDVIRKNING

Foreldremedvirkning er nedfelt i barnehageloven

Foreldresamarbeidet skal skje både på individnivå, med foreldrene til det hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er å sikre godt samarbeid og god informasjonsflyt mellom barnehagen og barnets foresatte. Tilfredse barn har ofte tilfredse foreldre (Bronfenbrenner).

Vi har ulike arenaer for foreldremedvirkning:

Vi ser på den daglige kontakten mellom foreldre og barnehagen som viktig og skal legge til rette for god informasjonsutveksling i bringe- og hentesituasjoner.

Vi skal lytte til det foreldrene har å si oss og vise at vi setter pris på tilbakemeldinger.

Vi skal være imøtekommende og anerkjennende overfor foreldre.

Vi har foreldremøter to ganger i året - om høsten og om våren med temaer som vi jobber med.

Det er foreldresamtaler høst og vår, og ved behov.

Samarbeidsutvalget har møter 4 - 6 ganger i året. I forkant av disse møtene, får alle foreldre mulighet til å komme med innspill, saker m.m

Vi gjennomfører foreldreundersøkelse i barnehagen gjennom udir. Foreldreundersøkelsen kan gi barnehagen et utgangspunkt for å reflektere over hva som fungerer. Det gir også et utgangspunkt for å utforme tiltak for videre kvalitetsutvikling i barnehagen.

For å sikre god kvalitet i relasjonsarbeidet gjennomfører vi relasjonskartlegginger av våre relasjoner til både barn og foreldre to ganger i året.

12. Å STARTE I BARNEHAGEN

Barnehagen skal ivareta barnets behov for trygghet og tilknytning i oppstart og overganger.

Dette skal skje i nært samarbeid med foreldrene.

I VÅR BARNEHAGE:

Vårt mål er å skape en god **tilvenningsperiode** for barna som begynner i vår barnehage, og gjennom dette å oppnå at barna blir trygge i barnehagehverdagen og danner gode tilknytninger til personalet. Overgangen fra hjem til barnehage berører ikke bare de barna det gjelder, det berører også foreldrene og de ansatte i barnehagen. Når barna begynner i barnehagen trenger de trygge rammer og tilstedeværende voksne som for dem fungerer som en trygg base. Det er

Trygghetssirkelen som ligger til grunn når vi tar imot nye barn i vår barnehage.

Vi starter tilvenningsperioden i god tid før barna skal begynne i barnehagen. Vi inviterer alle nye ett- og toåringer til å komme i barnehagen to timer annenhver uke i en periode før barnehageoppstart. Barna og foreldrene kan leke og bli kjent med barnehagen og personalet. Ideen er hentet fra dansk forskning. Erfaringen fra de danske barnehagene, og nå våre egne erfaringer, er at barna får en god oppstart. Barn og foreldre blir godt kjent allerede før oppstart i barnehagen, og dette oppleves som trygt og godt.

SLIK SIKRER VI GOD TILVENNING I SKONNORDTJERNET BARNEHAGE

- Tidlig tilvenning. Lekegrupper i barnehagen 2 timer annenhver uke i en periode før barnehageoppstart.
- Foreldremøte før barnet begynner i barnehagen, hvor foreldre får informasjon om barnehagen, rutiner og det å begynne i barnehagen 😊
- Foreldresamtale/hjemmebesøk i juni tilbys til foreldre som ikke har vært med på tidlig tilvenning.
- «Bli-kjent-bok» for tussilagobarna.
- Besøksdag i juni og i august for ett- og toåringer som ikke har vært med på tidlig tilvenning.
- Besøksdager i juni og i august for tre-, fire- og femåringer som begynner i barnehagen.
- Faste voksne til å ta imot barna.
- Oppstartsamtale kort tid etter oppstart.

13. Å BEGYNNE PÅ NY AVDELING

Barnehagen skal ivareta barnets behov for trygghet og tilknytning i overganger. Dette skal skje i nært samarbeid med foreldrene.

I VÅR BARNEHAGE:

Alle overganger er vanskelige, fordi det å begynne på noe nytt betyr å avslutte noe annet. Noen overganger vil nok oppleves større enn andre, men for oss er det viktig å jobbe med å skape gode overganger innad i barnehagen hos alle grupper. Barna skal bli tatt imot fysisk med åpne armer og et fang å sitte på. Det er viktig at de blir tatt godt imot og at vi voksne anerkjenner barnas følelser om at det er vanskelig. Det kan være mye nytt å forholde seg til for barna, og de trenger voksne som er tilstedeværende og tett på den første tiden.

Vi sikrer gode overganger slik:

Fra Lille My til Knerten:

- Vi samarbeider tett Knerten gjennom hele året
- På våren og sommeren besøker vi ofte Knerten. Her blir barna kjent med barna, de voksne og basen.
- Vi har flere felles møtepunkter i løpet av dagen; i utetida, på stellerrommet og i garderoben
- Når vi bytter bleier, leker vi med Knertenbarna mens vi venter på at stellerrommet blir ledig
- Vi låner rommene til Knerten ved behov
- Vi jobber med å skape et godt fellesskap i barnegruppa. Det er viktig for alle å oppleve at de tilhører et fellesskap
- Lille My og Knerten har utetid sammen. Da har voksne mulighet til å bli godt kjent med barna, både på Knerten og på Lille My
- Oppstartsamtale med pedagogisk leder kort tid etter oppstart.
- Godt samarbeid med foreldre er viktig for at barna skal bli trygge

Fra Knerten til Småmeis:

- Knertenbarna besøker «den nye basen sin». De går dit i små grupper jevnlig gjennom vårhalvåret og sommermånedene, og tar i bruk basen til lek og aktiviteter.
- Knertenbarna er med småmeis på tur
- Foreldrene får skriftlig informasjon om overgangen før sommerferien.
- En voksen er, så langt det lar seg gjøre, med over fra tussilago og videre ut barnehageløpet.
- Barna skjermes det første halve året, for å gi dem en rolig overgang. De skal bli kjent med ny base, nye voksne. De skal bli kjent med nye rutiner. Barna vil øve på å vente på tur, og det blir mye fokus på sosial kompetanse. De vil utover høsten starte med hvilestund inne på egen base for alle barna. De barna som fortsatt sover ute i egne vogner vil også etter hvert introduseres for hvilestund. Selvstendighetstrening med påkledning blir vektlagt og fører en periode til kortere utetid. Barna vil gradvis gå ut på småturer, for så å gå på lengre turer. Det vil gå fra å ha fokus på tur, mat og hvile til at barna introduseres for skoggruppemetoden etter vinterferien. Fellesskapsfølelsen i barnegruppa styrkes gjennom å gjøre morsomme ting sammen på basen.
- Oppstartssamtale med pedagogisk leder kort tid etter overgangen, deretter oppfølging ved behov.
- God kontakt og godt samarbeid med foreldrene.

Fra småmeis til stormeis:

- Det vil være en videre progresjon i arbeidet fra småmeis, og overgangen vil ikke oppleves så stor for de fleste barna. Allikevel er det viktig at vi er oppmerksomme på at noen barn opplever at overgangen kan være vanskelig.
- Barna er oftere på tur og har flere turdager i uka og bruker skoggruppemetoden på turene. Etter vinterferien økes utetida ytterligere.

Fra Stormeis til Hakkespetter:

- Stormeisene skal fra januar måned, en dag i uka, være i Hakkebakkeskogen. Dette for å bli kjent med utelivsbasen.
- Skoggruppemetoden vektlegges. Barna vil bli introdusert for mer uteliv og turdager utover i året som stormeiser.
- På vårens foreldremøte, som stormeis, informeres foreldre om overgang til Hakkebakkeskogen og livet på friluftsbasen.
- Forsommer inviteres foreldre til foreldrekaffe i Hakkebakkeskogen sammen med barna. Her får foreldre bli kjent med friluftsbasen.
- Foreldre får tilbud om overgangssamtale ved behov.
- God kontakt og godt samarbeid med foreldrene.
- Foreldremøte i Hakkebakkeskogen i september

14. OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE

I Hakkebakkeskogen styrkes fellesskapsfølelsen. Her gjør vi morsomme ting sammen, vi utforsker og lærer nye ting i fellesskap. Vi har fokus på sosial kompetanse hvor vi verdsetter likheter og ulikheter og respekterer hverandre for den vi er. For alle har en betydningsfull plass i fellesskapet og alle er like mye verdt.

For å skape en god overgang fra barnehage til skole og gjøre dette trygt for barna, samarbeider vi godt med Snertingdal skole. Det er slik at de aller fleste barna som går i Skonnordtjernet barnehage skal begynne på Snertingdal skole.

I samarbeid med Snertingdal skole har vi laget en plan for samarbeidet som strekker seg gjennom nesten hele det siste året i barnehagen. Det er viktig for barna å bli kjent med skolen sin. Vi prøver å få til flere turer gjennom året hvor vi kan bli kjent med skolens uteområde, se hvor de skal gå inn til klasserommet sitt, hvor garderobe og toaletter er. Vi har også svømming på skolen det siste året i barnehagen. Da tar vi ofte turen innom skolen for å gjøre oss kjent med hvor blant annet rektor har kontor og hvor svømmehall og garderober.

Vi leser boka «Hvordan begynne på skolen» og «Bukkene Bruse begynner på skolen» hvor barna får innblikk i det å gå på skolen, gjennom humor og alvor. Vi ser også på filmer som handler om nettopp det å være skolestartere. Dette er filmer hentet fra NRK Super. Gjennom hele det siste året i barnehagen har

hakkespetter skrivedans. Dette er aktiviteter som utvikler barnas lese-og skriveferdigheter. Aktivitetene gjøres med store bevegelser sammen med musikk først, før de flyttes over til ark hvor finmotorikk og blyantgrep er i fokus.

Overgangsobjekter

I en overgang fra barnehage til skole kan overgangsobjekter være med å gjøre overgangen trygg og god. Overgangsobjekter er ting som barna kjenner godt. Dette er objekter som brukes i barnehagen det siste året og som barna skal møte igjen på skolen. Når de møter igjen disse objektene på skolen skapes det en sammenheng og gir barna mulighet til å mestre og gjenkjenne noe som allerede er kjent. Vi samarbeider med skolen og barna har med seg følgende overgangsobjekter over på skolen:

- Hakkebakkeskogen sin egen grevling bamse. Grevlingen har allerede før skolestart vært med alle barna på hjemmebesøk og overnatting. Han er i også med barna i barnehage før skolestart, er med på turer og på overnatting.
- Stige spillet.
- Villkatten.
- Bukkene bruse begynner på skolen.
- Geitekillingen som kunne telle til ti.
- Forslag til sangleker og regelleker.

Oversiktsplan for samarbeid med skolestartere skoleåret 23/24:

Tidspunkt:	Hvem:	Aktivitet:
I løpet av (desember) januar	Førskolebarn og faddere Kontaktlærer faddere	Faddere skriver brev til førskolebarna. Førskolebarna svarer til fadderne sine.
I løpet av januar/februar	Rektor	Informasjonsmøte for foreldre
9. Januar	1.trinn og førskolebarna. Alle tar med mat til seg selv. Barnehagen ansvar for booking.	Aking på Kjenseth. Alle går samlet fra skolen. Alle tar med niste. Mulighet for å grille lunsj
23.Januar	1.trinn og førskolebarna. 1.trinnslærere ansvar. Ha med nistepakke	Stasjoner i 1.trinnsrommet + mat og utetid.
13.Februar	1.trinn og førskolebarna. Være i Hakkebakkeskogen	Aking, mat og utetid. Alle tar med niste. Skolen tar med akematter.
12.Mars	1.trinn og førskolebarna. 1.trinnslærere ansvar for opplegg	Førskolebarna opplever en helt vanlig skoledag. Alle tar med niste.
19.Mars	4.trinn og førskolebarna. Lærere på 4.trinn ansvar	Utedag, bli kjentdag med fadderne.
5.April	4.trinn og førskolebarna. Barnehagen tar med noen forslag til leker	Lek i gymsalen, omvisning og matpause.
28.Mai	Førskolebarna	1.førskoledag
29.Mai	Førskolebarna Ansatte fra barnehagen er med helt til barna sitter trygt på bussen	2.førskoledag.
11.Juni	1.trinn og førskolebarna. Lærere på 1.trinn	Omvisning på skolen og SFO, matpause og utetid.
Juni	Skolen, styrer og pedagogisk leder.	Overgangssamtale